

Recomandări privind procedura aplicării sancțiunilor disciplinare de către conducătorii instituțiilor de învățământ general

1. Pentru încălcarea prevederilor Codului de etică al cadrului didactic, Consiliul de etică al instituției de învățământ propune managerului instituției în funcție de gradul de încălcare a prevederilor legale una din măsurile prevăzute la pct. 19 al Codului de etică al cadrului didactic.
2. La propunerea membrilor Consiliului de etică privind aplicarea sancțiunii disciplinare, se va lua în considerație raportul secretarului Consiliului de etică privind ancheta de serviciu efectuată pe o cauză anumită, care trebuie să conțină:
 - numele, prenumele, funcția persoanei în privința căreia a fost desfășurată ancheta de serviciu;
 - numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei care a sesizat fapta, precum și ale persoanelor audiate (după caz);
 - motivele (temeiul) inițierii anchetei de serviciu;
 - prezentarea pe scurt a faptei cercetate și a circumstanțelor în care aceasta a fost săvârșită;
 - probele administrate (depozițiile martorilor, înscrisuri, ș.a.);
 - consecințele faptei comise, probele ce confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, motivele și condițiile care au contribuit la comiterea încălcării, măsurile întreprinse sau care se propun pentru prevenirea și înlăturarea lor;
 - mențiunea privind participarea sau lipsa persoanei în privința căreia se desfășoară ancheta de serviciu la procedură;
 - explicațiile date de persoanei în privința căreia se desfășoară ancheta de serviciu, după caz;
 - mențiunea privind normele încălcate;
 - propunerile de aplicare a sancțiunilor disciplinare concret.
3. În cazul aplicării unei sancțiuni disciplinare pentru încălcarea prevederilor Codului se va lua în considerație faptul că, sancțiunea disciplinară trebuie să fie conformă cu vinovăția celui ce a săvârșit încălcarea și cu gravitatea încălcării săvârșite.
4. La individualizarea sancțiunii disciplinare se va ține cont de:
 - 1) cauzele care au determinat săvârșirea abaterii disciplinare;

- 2) împrejurările în care aceasta a fost săvârșită;
- 3) gradul de vinovăție;
- 4) gravitatea și consecințele abaterii disciplinare;
- 5) conduita cadrului didactic în timpul aflării lui la serviciu;
- 6) existența unor antecedente disciplinare ale cadrului didactic, care nu au fost stinse în condițiile legii, după caz.

Toate aceste criterii vor reprezenta, în funcție de modul în care se concretizează la punerea în practică, fie circumstanțe agravante în măsură să conducă la aplicarea unei sancțiuni mai severe, fie atenuante care, dimpotrivă, ar reduce sancțiunea la una mai ușoară.

5. Conducătorul instituției are dreptul să aplice în privința persoanei, care a fost recunoscută vinovată de încălcarea prevederilor Codului de etică, în funcție de gravitatea încălcării, următoarele sancțiuni disciplinare:
 - **avertismentul** - se aplică pentru săvârșirea unei abateri, de regulă, minore, cu caracter intenționat sau din neglijență;
 - **mustrare** - se aplică, de obicei, pentru abateri de gravitate medie, adică mai grave decât cele pentru care i se poate acorda avertismentul sau pentru săvârșirea repetată a unei abateri (fapte) care anterior a fost sancționată mai blând sau chiar a rămas nesancționată.
 - **mustrea aspră** – se aplică pentru abateri, de obicei, mai grave decât cele pentru care se aplică avertismentul sau mustrea, ori pentru abateri de aceeași gravitate cu condiția că ele se repetă în interiorul termenului lor de acțiune;
 - **concedierea** se aplică pentru săvârșirea unei abateri disciplinare care a avut consecințe grave (în temeiurile art. 86, alin. (1), lit. g), i), l) m), n) prevăzute de Codul muncii.
6. În cazul în care conducătorul instituției, aplică o altă sancțiune decât cea propusă în decizia Consiliului de etică, acesta este obligat să-și motiveze decizia fiind necesar de a specifica temeiul care a stat la modificarea sancțiunii disciplinare.
7. Conducătorul instituției este obligat să ia în considerație propunerea Consiliului de etică, privind sancționarea disciplinară a persoanei recunoscute vinovată de încălcarea prevederilor Codului de etică al cadrului didactic.
8. În conținutul ordinului de sancționare se indică în mod obligatoriu (vezi modelul *anexat*):
 - 1) temeiurile de fapt și de drept ale sancțiunii disciplinare aplicate (acestea urmează a fi preluată din decizia Consiliului de etică al instituției de învățământ, după caz);
 - 2) termenul de contestare a sancțiunii;
 - 3) organul în care sancțiunea poate fi contestată.

9. Aplicarea sancțiunii disciplinare nu exclude răspunderea penală, contravențională sau civilă.
10. Sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de **o lună** din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical.
11. Termenul de **o lună** în care trebuie să fie aplicată sancțiunea disciplinară începe să curgă din data aprobării deciziei Consiliului de etică.
12. Ordinul de sancționare se comunică salariatului, sub semnătură, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii.
13. Refuzul salariatului de a confirma prin semnătură comunicarea ordinului se fixează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților.
14. Necomunicarea în termen a actului administrativ de sancționare nu va putea constitui temei de anulare a acestuia, în cazul în care instituția va face dovada că a întreprins, cu bună credință, toate acțiunile legale în acest scop.
15. În cazul în care persoana, în privința căreia a fost aplicată sancțiunea disciplinară nu este de acord cu actul administrativ emis, acesta poate depune o cerere prealabilă către organul emitent în termen de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință.
16. În cazul în care organul emitent are un organ ierarhic superior, cererea prealabilă poate fi adresată, la alegere, fie organului emitent, fie organului ierarhic superior dacă legislația nu prevede altfel.
17. Actul administrativ de sancționare disciplinară poate fi atacat în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei de examinare a cererii prelabile.
18. Obiect al contestației în instanța de contencios administrativ este actul administrativ de sancționare.
19. Raportul Consiliului de etică sau materiale aferente privind ancheta de serviciu nu pot fi obiect de contestare în contenciosul administrativ.
20. Termenul de acțiune a sancțiunii disciplinare nu poate depăși un an de la data aplicării, cu excepțiile prevăzute de lege. Cu titlu de regulă, este consacrată stingerea sancțiunilor disciplinare după un an din data aplicării.
21. Stingerea sancțiunilor disciplinare intervine de drept, adică prin efectul legii, nefiind nevoie de emiterea actului administrativ suplimentar.
22. Conducătorul instituției care a aplicat sancțiunea disciplinară este în drept să o revoce (anuleze) în decursul unui an din proprie inițiativă, la rugămintea salariatului, în urma demersului reprezentanților salariaților.

ANEXA 1

Speță:

În fapt la data de ZZ.YY.XXXX, în timpul orei de YYY desfășurată de către dna/dl XX, profesor de YYY a LT „Z” din s. XXXX, r-l. YYYYYY, a insultat un grup de elevi din clasa a X-a: X.X., Y.Y., Z.Z., G.G., M.X., utilizând în dialogul cu aceștia expresia „aveți nevoie de un psihiatru, de altfel nu veți trece sub nici o formă clasa a X-a la mine.”

Exprimări de acest gen, precum și alte insulte aduse elevilor clasei a X-a, nu sunt pentru prima oară, dna/dl XX obișnuind să aplice violența psihică (țipete, insulte, denigrare) față de elevi în timpul orelor, atunci când îi cheamă la răspuns sau când evaluează temele pentru acasă. Aceste manifestări din partea cadrului didactic au implicații grave atât asupra climatului școlar, cât și asupra stării morale ale elevilor, influențând negativ stima de sine, reducând motivația pentru învățare și mai mult ca atât contribuie nemijlocit la agravarea conflictelor dintre profesor - elevi - părinți.

În urma celor relatate, solicit Consiliului de etică al LT „Z” din s. XXXX r-l. YYYYY precum și directorului instituției să examineze cazul expus mai sus și să întreprindă măsuri riguroase în vederea neadmiterii unor asemenea încălcări/abateri.

Referitor la rezultatele examinării rog să fiu informat în termen legal, la adresa: XXXX.
email: aaaa@gmail.com, telefon de contact: 06.....

XX.XX.XXXX

X.X. _____

Model al unui Ordin de sancționare disciplinară:

În urma examinării cazului în cadrul Consiliului de etică al instituției de învățământ sesizate, în baza deciziei Consiliului de etică pentru acest caz, managerul instituției de învățământ a emis următorul ordin de sancționare disciplinară:

[ANTET]

ORDIN

Nr. _____ din _____ 20XX

**Cu privire la aplicarea
sancțiunii disciplinare**

Ca urmare a înregistrării petiției nr. XX din XX.XX.XXXX privind sesizarea Consiliului de etică al Liceului Teoretic „Z” din s. XXXX, r-l. YYYY referitor la încălcarea normelor de conduită profesională în relațiile cu elevii prin aplicarea violenței psihice asupra elevilor clasei a „X” din LT „X”, de către dna/dl XX, profesor de XX, precum și în temeiul deciziei Consiliului de etică al Liceului Teoretic „Z” nr. XX din XX.XX.XXXX și în conformitate cu prevederile pct.6 subpct. 1) lit.(b) al Codului de etică al cadrului didactic și prevederile art. 206 lit. (c) și art. 207 alin. (1) Codul Muncii al Republicii Moldova, emit următorul

ORDIN:

1. Se aplică dnei/dlui XX, profesor de XXX din cadrul Liceului Teoretic „X”, sancțiune disciplinară - avertisment.
2. Prezentul ordin se aduce la cunoștință persoanei vizate, sub semnătură.
3. Prezentul ordin poate fi contestat în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile.
4. Controlul asupra prezentului ordin, mi-l asum.

Director

XX

A fost adus la cunoștință _____ la data de _____